

О.В. Бермічева

*кандидат юридичних наук, доцент
Національної школи суддів України*

НАДАННЯ НЕПОВНОЛІТНІЙ ОСОБІ ПОВНОЇ ЦИВІЛЬНОЇ ДІЄЗДАТНОСТІ – ВІДОБРАЖЕННЯ РЕАЛІЙ ЖИТТЯ

Дитинство – найщасливіші роки життя, які для більшості дітей здаються нескінченними і просякнуті постійним прагненням якнайшвидше підрос-ти та подорослішати, а доросле життя сповнене нестримним бажанням їх повернути. І незважаючи на те, що дорослі – це діти, які подорослішали, «кордон» між дитинством і дорослим життям чітко врегульований правовими нормами – дитиною є кожна людська істота до досягнення 18-річного віку, якщо за законом, застосовуваним до цієї особи, вона не досягає повноліття раніше [1]. Аналогічне положення закріплене і в ст. 1 Закону України «Про охорону дитинства» [2].

Визначаючи вікову межу початку дорослого життя, законодавець керується тим, що здатність повною мірою розуміти значення своїх дій та повноцінно керувати ними людина набуває тільки після досягнення певного віку (за умови, що вона не має хвороб, які позбавляють її такої можливості). Однак ще з часів римського права залишається шпаринка, через яку дитина може стрімко потрапити в інше – доросле – життя, миттєво подорослішавши, і, як наслідок, нарешті звільнитися від батьківського піклування (на думку багатьох підлітків, такого непотрібного, нав'язливого і всеосяжного). Такою можливістю перемогти час і стати нарешті «вільною» є надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності.

Повну цивільну дієздатність має не лише фізична особа, яка досягла 18 років, а й особа, яка не досягла повноліття, з моменту реєстрації шлюбу [3]. За законом право на шлюб мають особи, які досягли шлюбного віку – 18 років. Однак за заявою особи, яка досягла 16 років, їй за рішенням суду може бути надано це право, якщо буде встановлено, що це відповідає її інтересам (статті 22, 23 СК) [4]. При розгляді цієї категорії справ до участі залучаються один або обоє батьків (усиновлювачів) неповнолітньої особи чи піклувальник. Однак їх заперечення щодо надання права на шлюб не є

підставою для відмови в задоволенні заяви, оскільки головним критерієм для цього є встановлення судом факту відповідності такого права інтересам заявника [5].

Причинами, що відповідають інтересам заявника, може бути визначено спільне проживання та ведення господарства.

Так, Бродівський районний суд Львівської області рішенням від 30 травня 2013 р. (справа № 439/44/13-ц/2о), розглянувши у відкритому судовому засіданні цивільну справу за заявою ОСОБА_1 про надання права на шлюб, заінтересована особа – відділ реєстрації актів цивільного стану реєстраційної служби Бродівського РУЮ Львівської області, заяву задовольнив. Судом встановлено, що ОСОБА_1 на сьогодні не досягла шлюбного віку, проте з березня 2011 р. вона фактично перебуває в шлюбних відносинах з ОСОБА_2, оскільки вони проживають разом та бажають узаконити свої відносини.

Тячівський районний суд Закарпатської області (справа № 711/10418/2012) рішенням від 24 грудня 2012 р. задовольнив заяву ОСОБА_1 про надання права на шлюб. У заяві ОСОБА_1 зазначила, що вона тривалий час зустрічається з ОСОБА_2, вони покохали одне одного і вирішили створити сім'ю. Нині спільно проживають у її батьків. Однак ОСОБА_1 не досягла шлюбного віку і тому не може зареєструвати шлюб. Батьки не заперечували проти їх одруження.

На жаль, ми живемо у той час, коли «школа як інститут соціалізації поступово втрачає свою вагу, яка була кілька років тому. Сьогодні телебачення, за впливом на дітей, перевищує сім'ю, школу, батьків і друзів разом взятих. У нас іде безконтрольна і абсолютно безпрецедентна маніпуляція дитячою свідомістю у напрямку сексу і насильства...» [6]. Усе це спричиняє занепад моральних орієнтирів зростаючого покоління, а наркоманія, токсикоманія, зловживання алкоголем, паління, ранні статеві стосунки, небажана вагітність – ось неповний перелік наслідків, до яких це призводить [7], а підліткова вагітність стала трагедією сучасного світу [8].

Ці процеси, на жаль, знаходять підтвердження і в судовій практиці – у справах про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності домінують справи про надання права на шлюб особам, які не досягли шлюбного віку, що переважно пов'язано з вагітністю майбутніх наречених.

Так, Євпаторійський міський суд Автономної Республіки Крим рішенням від 05 серпня 2013 р., розглянувши у відкритому судовому засіданні в м. Євпаторії цивільну справу за заявою ОСОБА_1 про надання права на шлюб, заінтересовані особи: ОСОБА_2, відділ реєстрації актів цивільного стану Євпаторійського міського управління юстиції, ОСОБА_3, заяву задовольнив. ОСОБА_1 свої вимоги мотивувала тим, що вона та ОСОБА_2 мають намір укласти шлюб, у зв'язку з чим вони звернулися до відділу РАЦС у м. Євпаторії. Але їм було відмовлено в реєстрації шлюбу, оскільки ОСОБА_1 не досягла шлюбного віку, тобто 18 років. З ОСОБА_2 знайомі

тривалий час, кохають один одного та мають намір створити сім'ю, ОСОБА_1 вагітна і перебуває на обліку в лікарні за місцем свого проживання.

Вагітність неповнолітньої була підставою для задоволення заяви про надання права на шлюб у більшості справ окремого провадження цієї категорії справ («Цивільні справи; Окреме провадження; Справи про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності»), зокрема: рішення Веселівського районного суду Запорізької області від 29 липня 2013 р. (справа № 313/1062/13-ц); Широківського районного суду Дніпропетровської області від 22 липня 2013 р. (справа № 197/565/13-ц); Лисянського районного суду Черкаської області від 19 липня 2013 р. (справа № 700/771/13-ц); Олександрівського районного суду Кіровоградської області від 16 липня 2013 р. (справа № 397/1477/13-ц); Печерського районного суду м. Києва від 22 квітня 2013 р. (справа № 757/6653/13-ц); Вижницького районного суду Чернівецької області від 01 квітня 2013 р. (справа № 713/449/13-ц); Сколівського районного суду Львівської області від 28 березня 2013 р. (справа № 453/317/13-ц); Петриківського районного суду Дніпропетровської області від 27 лютого 2013 р. (справа № 187/179/13-ц); Очаківського міськрайонного суду Миколаївської області від 19 лютого 2013 р. (справа № 483/262/13-ц); Суворовського районного суду м. Херсона від 18 лютого 2013 р. (справа № 668/783/13-ц); Сторожинецького районного суду Чернівецької області від 30 січня 2013 р. (справа № 723/171/13-ц); Суворовського районного суду м. Херсона від 07 грудня 2012 р. (справа № 2120/13294/12); Криничанського районного суду Дніпропетровської області від 29 листопада 2012 р. (справа № 421/2122/12); Володимирецького районного суду Рівненської області від 29 листопада 2012 р. (справа № 1702/3332/2012); Томашпільського районного суду Вінницької області від 26 жовтня 2012 р. (справа № 224/1983/12) тощо.

Що стосується підстав надання повної цивільної дієздатності неповнолітній особі, визначених нормою ст. 35 ЦК, цілком логічним є той факт, що більшість справ пов'язана із записом неповнолітньої особи в порядку, передбаченому законом, матір'ю дитини, якій для повноцінного здійснення прав та інтересів своєї дитини необхідна повна цивільна дієздатність.

Так, 29 листопада 2012 р. Заводський районний суд м. Запоріжжя задовольнив заяву ОСОБА_1 про надання їй повної цивільної дієздатності, оскільки на день подання заяви їй виповнилося 16 повних років, вона народила доньку ОСОБА_3. Запис про батька дитини у свідоцтві про народження згідно з Витягом з ДРАЦС про державну реєстрацію народження зроблено на підставі ч. 1 ст. 135 СК зі слів матері дитини. На той час згідно з приписами чинного законодавства вона була неповнолітньою особою та мала лише часткову цивільну дієздатність, що не дозволяло їй повноцінно здійснювати батьківські обов'язки щодо своєї доньки, і для повноцінного здійснення прав та інтересів своєї дитини їй потрібна повна цивільна дієздатність.

Згідно з рішенням Ленінського районного суду м. Кіровограда від 14 листопада 2011 р. задоволено заяву органу опіки та піклування виконавчого комітету Кіровоградської міської ради в інтересах неповнолітньої ОСОБА_1 про надання повної цивільної дієздатності, в якій зазначено, що неповнолітня ОСОБА_1 30 вересня 2011 р. народила доньку ОСОБА_2, батько якої записаний у свідоцтві про народження зі слів матері, ОСОБА_1 одна виховує дитину, має лише часткову цивільну дієздатність, що не дозволяє їй повноцінно здійснювати свої батьківські обов'язки стосовно доньки.

Згідно з рішенням Світловодського міськрайонного суду Кіровоградської області від 24 червня 2011 р. задоволено заяву ОСОБА_1 про надання їй повної цивільної дієздатності, оскільки, не перебуваючи в шлюбі, заявниця 19 березня 2011 р. народила сина ОСОБА_4 і бажає займатись вихованням своєї дитини.

Юні матері відчувають сильний тиск з боку суспільства, оскільки і вагітність, і народження дитини розцінюються як асоціальна поведінка. Це пов'язано з багатьма чинниками (відсутність освіти, власного житла, залежність від батьків), які, врешті-решт, зводяться до матеріальних проблем. Як свідчить судова практика, одним із шляхів вирішення цієї проблеми є отримання державної допомоги матері-одиначки внаслідок отримання повної цивільної дієздатності.

Кам'янсько-Дніпровський районний суд Запорізької області рішенням від 03 жовтня 2012 р. задовольнив заяву ОСОБА_1 про надання повної цивільної дієздатності, в якій зазначено, що вона народилась у 1995 р. у селі Велика Знам'янка, Кам'янсько-Дніпровського району Запорізької області. Її батьками є батько – ОСОБА_3 та мати – ОСОБА_2. Їх шлюб був зареєстрований 22 грудня 1994 р. У зв'язку з тим, що батько мав багато негативних вад, з його вини шлюбні відносини батьків були розірвані, про що в книзі реєстрації розірвання шлюбів у відділі Кам'янсько-Дніпровського районного управління юстиції Запорізької області зроблено відповідний актовий запис від 10 серпня 2004 р. за № 93. З тих пір батько перестав спілкуватися з нею. Не підтримує її ні морально, ні матеріально. Згідно з рішенням Кам'янсько-Дніпровського районного суду ОСОБА_3 зобов'язаний сплачувати аліменти на користь ОСОБА_2 на утримання доньки ОСОБА_1. За період з 13 листопада 2007 р. по 01 травня 2012 р. він має заборгованість, оскільки жодного разу не сплачував аліментів. 08 квітня 2012 р. ОСОБА_1 народила сина ОСОБА_4. Батько сина відсутній. ОСОБА_1 є неповнолітньою одинокою матір'ю, ніде не працює, самотужки виховує дитину, потребує постійної матеріальної допомоги. Згідно з чинним законодавством ОСОБА_1 повинна сама оформлювати на себе допомогу, а за згодою батьків отримати повну цивільну дієздатність. Мати надає згоду, а батько старанно приховує своє місце проживання.

Попаснянський районний суд Луганської області, розглянувши у відкритому судовому засіданні цивільну справу за заявою прокурора Попаснянського

району в інтересах неповнолітньої ОСОБА_1 про надання повної цивільної дієздатності, рішенням від 03 листопада 2011 р. позов задовольнив у повному обсязі. Прокурор, посилаючись у заяві на те, що неповнолітня ОСОБА_1 народила сина ОСОБА_2, батько якого записаний у свідоцтві про народження зі слів ОСОБА_1, і не може отримати державну допомогу як мати-одиначка у зв'язку з тим, що є неповнолітньою і має лише часткову дієздатність, просив суд надати неповнолітній ОСОБА_1 повну цивільну дієздатність.

Окрім надання права на шлюб особі, яка не досягла шлюбного віку, і запису неповнолітньої матір'ю або батьком дитини, згідно з ч. 1 ст. 35 ЦК повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, яка досягла 16 років і працює за трудовим договором. Така неповнолітня особа може самостійно розпоряджатися своїм заробітком та здійснювати права, які випливають із цих відносин, здійснювати права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом, самостійно укласти договір банківського вкладу та розпоряджатися вкладом, внесеним нею на своє ім'я, та інші права, передбачені законодавством України. Втім, вчинення неповнолітньою особою решти правочинів може відбуватися за згодою батьків (усиновлювачів) або піклувальників та з дозволу органу опіки та піклування. Цим і зумовлено звернення неповнолітньої особи до компетентного органу із заявою про надання їй повної цивільної дієздатності. Однак, зважаючи на законодавче закріплення обов'язків батьків утримувати дитину до досягнення нею повноліття (ст. 180 СК) та утримувати повнолітніх дітей, які продовжують навчання (аж до 23 років) (ст. 199 СК), така підстава набуття повної цивільної дієздатності є не дуже «популярною» і, як свідчить судова практика, найчастіше застосовується щодо неповнолітніх осіб, батьки (один з батьків) яких позбавлені батьківських прав.

У рішенні від 08 вересня 2011 р. Уманський міськрайонний суд Черкаської області, розглянувши у відкритому судовому засіданні цивільну справу за заявою ОСОБА_1 про надання повної цивільної дієздатності, дійшов висновку, що слід надати повну цивільну дієздатність ОСОБА_1. ОСОБА_1 звернувся до суду із заявою про надання йому повної цивільної дієздатності, посилаючись на те, що на сьогодні йому виповнилось 17 років. З 19 серпня 2011 р. він працює на посаді транспортувальника ПАТ «Мегомметр», має самостійний заробіток, яким розпоряджається на власний розсуд. Його батьки позбавлені щодо нього батьківських прав, піклування щодо нього не встановлене. У судовому засіданні заявник підтвердив своє прохання, зазначивши, що працює, хоче мати повну дієздатність, щоб інші особи не несли за нього відповідальності. Представник органу опіки та піклування Уманської міської ради ОСОБА_2 просила заяву задовольнити, зазначивши, що на сьогодні заявник працевлаштований, опікуна у нього немає, оскільки він уже закінчив навчальний заклад і ніхто не виявив бажання бути його опікуном.

ОСОБА_6 у лютому 2011 р. звернувся до Катеринопільського районного суду Черкаської області із заявою про надання повної цивільної дієздатності, на обґрунтування якої зазначив, що 08 листопада 2011 р. йому виповнилось 16 років. 15 лютого 2011 р. з адвокатом ОСОБА_8 він уклав трудовий договір, який зареєстровано Черкаським міським центром зайнятості населення, та згідно з цим договором працює на посаді референта (помічника) адвоката. Згідно з рішенням Черкаського районного суду Черкаської області від 13 січня 2011 р. ОСОБА_9, який є батьком ОСОБА_6, позбавлений батьківських прав. Це рішення набрало законної сили. Його мати, ОСОБА_7, відмовилась надати письмову згоду на надання йому повної цивільної дієздатності.

Згідно з рішенням Катеринопільського районного суду Черкаської області від 21 березня 2011 р. у задоволенні вимог ОСОБА_6 про надання йому повної цивільної дієздатності відмовлено, виходячи з того, що заявник не має вищої юридичної освіти та повної середньої освіти, яка є обов'язковою, а зайняття підприємницькою діяльністю щодо надання юридичних послуг без належного рівня освіти може призвести до негативних наслідків для нього.

З таким висновком суду першої інстанції колегія суддів судової палати в цивільних справах Апеляційного суду Черкаської області не погодилась і згідно з рішенням від 06 червня 2011 р. надала ОСОБА_6 повну цивільну дієздатність. Із матеріалів справи вбачається, що ОСОБА_6 досяг 16-річного віку. Відповідно до трудового договору від 15 лютого 2011 р. ОСОБА_6 з 18 лютого 2011 р. працює помічником адвоката з організаційних питань. Цей трудовий договір зареєстрований у Черкаському міському центрі зайнятості 18 лютого 2011 р. за № 23001100695.

Окрім того, відповідно до ч. 3 ст. 35 ЦК фізична особа, яка досягла 16 років, за наявності письмової згоди батьків (усиновлювачів), піклувальника або органу опіки та піклування може бути зареєстрована як підприємець. У цьому разі фізична особа набуває повної цивільної дієздатності з моменту державної реєстрації її як підприємця, без проведення відповідної процедури надання їй повної цивільної дієздатності в судовому або позасудовому порядку.

За даними Державної реєстраційної служби України, станом на 01 квітня 2013 р. кількість зареєстрованих фізичних осіб – підприємців становить 5 341 064 [9]. Кількість неповнолітніх підприємців визначити не вдалось. Однак такі випадки є поодинокими, враховуючи, що в Єдиному державному реєстрі судових рішень у розділі «Цивільні справи; Окреме провадження; Справи про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності» інформації про наслідки розгляду відповідних заяв немає, а згідно з нормами ст. 1180 ЦК передбачено обов'язок батьків (усиновлювачів) або піклувальників відшкодувати шкоду, завдану неповнолітньою особою, яка набула повної цивільної дієздатності, в частці, якої не вистачає, або в повному обсязі, якщо вони давали згоду на набуття нею повної цивільної дієздатності і не доведуть, що шкоду було завдано не з їхньої вини.

Узагальнюючи викладене, можна стверджувати, що під час розгляду справи про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності суд робить акцент перш за все на тих юридичних фактах, які є підставами для надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності. Однак, виходячи з визначення цивільної дієздатності фізичної особи, предметом доказування у цих справах є також факти, які свідчать про наявність у неповнолітньої особи волі, рівня зрілості та свідомості, достатніх для здійснення дій, спрямованих на набуття цивільних прав та обов'язків, про її здатність усвідомлювати наслідки цих дій та нести самостійну відповідальність. Переконливою у зв'язку з цим є точка зору, відповідно до якої для визначення рівня розумової, психічної та моральної зрілості неповнолітнього слід залучати до участі у справі фахівців у галузі психології та педагогіки [10, с. 723–728]. Отже, суд з урахуванням висновку органу опіки та піклування, думки батьків та доказів у справі повинен оцінити рівень зрілості неповнолітнього, риси його характеру, психічний стан, характеристику за місцем роботи, навчання, за місцем проживання, його негативні звички, якщо вони є, майновий стан, раціональність витрачання коштів та розпорядження ними тощо [11, с. 542].

Однак, незважаючи на наведене вище, набуття (надання) повної цивільної дієздатності неповнолітньою особою не є підставою для того, щоб вважати її повнолітньою: правовий статус таких осіб суттєво відрізняється і від правового статусу неповнолітніх осіб, яким повної цивільної дієздатності до досягнення повноліття не надано, і від правового статусу повнолітніх осіб. Ці особи, не будучи вже дітьми, ще не стають дорослими. Так, вони повинні вважатися такими, що прийняли спадщину відповідно до ч. 4 ст. 1268 ЦК (презумпція прийняття спадщини); суттєві особливості мають підстави відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою після набуття нею повної цивільної дієздатності (ст. 1180 ЦК) і повнолітньою особою; неможливість набуття прав, які відповідно до закону пов'язані з досягненням певного віку (ч. 1 ст. 211 СК, ч. 1 ст. 244 СК, ст. 40 ЦПК [12] тощо). Окрім того, кримінальне провадження щодо неповнолітніх регулюється окремою главою 38 КПК (статті 484–502) [15], а неповнолітні особи у випадках і порядку, передбачених КПК, під час кримінального провадження користуються додатковими гарантіями (ч. 2 ст. 27; ч. 4 ст. 28; ч. 10 ст. 31; ч. 1 ст. 44; ч. 1 ст. 59; ч. 1 ст. 64; ч. 2 ст. 128; ч. 4 ст. 135; ч. 3 ст. 140; ч. 2 ст. 213; ч. 9 ст. 224; ст. 226; ст. 227; ст. 336; ст. 354 КПК тощо).

Список використаних джерел

1. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 р. Конвенцію ратифіковано Постановою Верховної Ради України від 27 лютого 1991 р. № 789-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_021.
2. Про охорону дитинства : Закон України від 26 квітня 2001 р. № 2402-ІІІ. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 30. – Ст. 142 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.

3. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
4. Сімейний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21–22. – Ст. 135 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
5. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя : постанова Пленуму Верховного Суду України від 21 грудня 2007 р. № 11. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-07>.
6. Підліткова вагітність: щороку 3 тис. молодих мам позбуваються дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://life.pravda.com.ua/society/2013/07/11/133227>.
7. Твачова Б. Г. Підліткова вагітність – трагедія сучасності // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2013. – № 3 (262) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vlush/ped/2013_3/6.pdf.
8. Потенціал кожної людини повинен бути реалізований. Нузхат ЕСАН, Представник Фонду народонаселення ООН (UNFPA) в Україні 01.08.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/potencial-kozhnoji-ljudini-povinen-buti-realizovanii/#sthash.2AGVnq04.dpuf>.
9. Реєстраційні дані щодо фізичних осіб – підприємців в Україні станом на 1 квітня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.drsvu.gov.ua/show/10498>.
10. Курс цивільного процесу : підруч. / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін. ; за ред. В. В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – 1352 с.
11. Цивільний процес України : академ. курс : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. ; за ред. С.Я. Фурси. – К. : Видавець Фурса С. Я. ; КНТ, 2009. – 848 с.
12. Цивільний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40–41, 42. – Ст. 492 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.
13. Науково-практичний коментар цивільного кодексу України : у 2 т. – 4-те вид., переробл. і допов. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – Т. 1. – 808с.
14. Савельева Н. М. Правовое положение ребенка в Российской Федерации: гражданско-правовой и семейно-правовой аспекты / Н. М. Савельева. – Самара : «Универс-групп», 2006. – 151 с.
15. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9–10. – № 11–12; № 13. – Ст. 88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/465117/page?text=%ED%E5%EF%EE%E2%ED%EE%EB%B3%F2%ED>.

Бермічева О. В. Надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності – відображення реалій життя

Анотація. У статті аналізуються основні підстави надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності на основі судових рішень, ухвалених судами загальної юрисдикції, внесених до Єдиного державного реєстру судових рішень.

Ключові слова: повна цивільна дієздатність, дитина, неповнолітня особа, надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності.

Бермичева Е.В. Предоставление несовершеннолетнему лицу полной гражданской дееспособности – отражение реалий жизни

Аннотация. В статье анализируются основные основания предоставления несовершеннолетнему лицу полной гражданской дееспособности на основе судебных решений, принятых судами общей юрисдикции, внесенных в Единый государственный реестр судебных решений.

Ключевые слова: полная гражданская дееспособность, ребенок, несовершеннолетнее лицо, предоставление несовершеннолетнему лицу полной гражданской дееспособности.

Bermicheva O. V. Provision of Minor with Complete Civil Legal Capacity – Reflection of Life Realities

Summary. The article provides analysis of basic reasons to provide a minor with complete civil legal capacity on the basis of judgements adopted by general jurisdiction courts and included into the Unified State Register of Judgements.

Key words: complete civil legal capacity, child, minor, provision of a minor with complete civil legal capacity.